

## Кәсіптік стандарт: «Питомниктердің қызметі»

### 1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:
2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:
  - 1) Көшет – көшеттен немесе кесіндіден (питомникте) өсірілген жас ағаш өсімдігі.
  - 2) Көшет (Сеянец) – Жеміс немесе орман питомнигінде тұқымнан өсірілген 1-2 жастағы ағаш өсімдігі.
  - 3) Жеміс питомнигі – жеміс-жидек дақылдарының отырғызу материалы өсірілетін жер учаскесі.
  - 4) Аналық екпелер бөлімшесі – питомник бөлімі.
  - 5) Көбею бөлімі – егіс және жинау учаскелерін қамтитын жеміс питомнигінің бөлімшесі.
  - 6) Қалыптастыру бөлімі – тамыр және егілген отырғызу материалын өсіретін жеміс питомнигінің бөлімі.
  - 7) Питомник шаруашылығы – питомниктерде жеміс дақылдарының отырғызу материалын өсіру.
  - 8) Питомник – ауылшаруашылық өсімдіктерін өсіруге, көбейтуге және зерттеуге арналған тәжірибелі немесе ғылыми-зерттеу мекемесіндегі сайт.
3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады
  - 1) –

### 2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Питомниктердің қызметі
5. Кәсіптік стандарттың коды: A01240003
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
  - A Ауыл, орман және балық шаруашылығы
  - 01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
  - 01.2 Көп жылдық дақылдарды өсіру
  - 01.24 Дәнді жемістерді және сүйекті жемістерді өсіру
  - 01.24.0 Дәнді жемістерді және сүйекті жемістерді өсіру
  - A Ауыл, орман және балық шаруашылығы
  - 01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
  - 01.3 Өсімдіктердің ұдайы өндірісі
  - 01.30 Өсімдіктердің ұдайы өндірісі
  - 01.30.0 Өсімдіктердің ұдайы өндірісі
7. Краткое описание профессионального стандарта: Питомниктердің қызметі
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
  - 1) Егінді жинау жөніндегі жұмысшы - 2 уровень ОРК
  - 2) Тұқым өсіруші - 4 уровень ОРК
  - 3) Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы - 4 уровень ОРК
  - 4) Бай-бақша өсіретін және питомник ұстайтын фермер - 4 уровень ОРК
  - 5) Питомник супервайзері (бригадирі) - 4 уровень ОРК
  - 6) Тұқым зертханасының зертханашысы - 5 уровень ОРК
  - 7) Агроном (біліктілік деңгейі орташа) - 5 уровень ОРК
  - 8) Агроном-топырақтанушы - 6 уровень ОРК
  - 9) Питомник меңгерушісі - 7 уровень ОРК

### 3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

| 9. Кәсіптің карточкасы «Егінді жинау жөніндегі жұмысшы»: |                                |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Топтың коды:                                             | 9211-1                         |
| Қызмет атауының коды:                                    | 9211-1-005                     |
| Кәсіптің атауы:                                          | Егінді жинау жөніндегі жұмысшы |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                          | 2                              |
| подуровень квалификации по ОРК:                          |                                |

|                                                                                                                                                                        |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:                                                                                                 |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                                                                                                                | Білім деңгейі:<br>негізгі орта білім                           | Мамандық:<br>-                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                                                                                                                 |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Формалды емес және информалы біліммен байланыс:                                                                                                                        |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                                                                                                                       | 9212-3-001 Питомникте біліктілігі жоқ жұмысшы                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                                                                                                             | Егін жинауға байланысты тапсырмаларды орындау.                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                                                                                                        |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                                                                                                          | Міндетті еңбек функциялары:                                    | 1. Егін жинау жұмыстарын жүргізу                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|                                                                                                                                                                        | Қосымша еңбек функциялары:                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Еңбек функциясы 1:<br>Егін жинау жұмыстарын жүргізу                                                                                                                    | Дағды 1:<br>Ең аз шығынмен уақтылы егін жинауды қамтамасыз ету | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                  |
|                                                                                                                                                                        |                                                                | 1. Егін жинау және жинау бойынша дайындық жұмыстарын жүргізу.<br>2. Егін жинау және жинау жұмыстарын жүргізу.<br>3. Уақытша жұмысшыларға егін жинау мен жинаудың негізгі функцияларын түсіндіру.                                                                                                               |                  |
|                                                                                                                                                                        |                                                                | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                  |
|                                                                                                                                                                        |                                                                | 1. Екпелерді улы химикаттармен өңдеуді мерзімінен бұрын тоқтату, суармалы бақтарда суаруды уақтылы тоқтату, табиғи немесе жасанды шалғындау кезінде шөпті шабу қағидалары.<br>2. Алынбалы жетілу кезеңі және тазалау кезіндегі климаттық жағдай.<br>3.Сапаның сақталуын қамтамасыз ететін егін жинау әдістері. |                  |
|                                                                                                                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                       | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                  |
|                                                                                                                                                                        | Дағды 2:<br>Егіннің тұтастығы бойынша шараларды қамтамасыз ету | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                  |
|                                                                                                                                                                        |                                                                | 1. Сұрыптау егін өсірілген өнімнің түрі мен сапасына байланысты.<br>2. Жиналған егінді орналастыру және сақтау бойынша жұмыстар жүргізу.<br>3. Егінді қорғау препараттарымен өңдеу бойынша жұмыстар жүргізу.                                                                                                   |                  |
|                                                                                                                                                                        |                                                                | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                  |
| 1. Сақтау мерзімін ұзартатын егінді өңдеу әдістері.<br>2. Сақтау мерзімін ұзартатын егінді өңдеуде қолданылатын препараттар.<br>3. Егінді өңдеу әдістері мен әдістері. |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                               | -                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                                                                                                                                  | Тез шешім қабылдай білу<br>Тәртіптілік<br>Аналитикалық ойлау   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:                                                                                                              |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:                                                                                                                          | СБШ-нің деңгейі:                                               | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
|                                                                                                                                                                        | 1                                                              | Өсімдік күтімі бойынша жұмысшы                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |
|                                                                                                                                                                        | 3                                                              | Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)                                                                                                                                                                                                                                                           |                  |
| 10. Кәсіптің карточкасы «Тұқым өсіруші»:                                                                                                                               |                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Топтың коды:                                                                                                                                                           | 6113-9                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |

|                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Қызмет атауының коды:                                                                  | 6113-9-002                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Кәсіптің атауы:                                                                        | Тұқым өсіруші                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                                                        | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| подуровень квалификации по ОРК:                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                                | Білім деңгейі:<br>ТжКБ (орта деңгейдегі маман)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Мамандық:<br>-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Формалды емес және информалы біліммен байланыс:                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                             | Питомник жағдайында тұқымдарды өңдеу, сапасын анықтау және отырғызу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және өндіру                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                          | Міндетті еңбек функциялары:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1. Сапалы тұқым және отырғызу материалдарын өндіру және селекциялау<br>2. Сақтауға отырғызу үшін тұқым және отырғызу материалын дайындау                                                                                                                                                                                                                                                                      |                  |
|                                                                                        | Қосымша еңбек функциялары:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Еңбек функциясы 1:<br>Сапалы тұқым және отырғызу материалдарын өндіру және селекциялау | Дағды 1:<br>Жоғары сапалы тұқым сорттарын және отырғызу материалын өсіру бойынша жұмыстарды орындау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                  |
|                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1. Топырақты қол құралдарымен және шағын механикаландыру құралдарымен дайындау бойынша жұмыстарды орындау.<br>2. Ұрықтандыру, қолмен себу, тұқым дақылдарына күтім жасау.<br>3.Тұқымның пісу мерзімін анықтау, тұқым дақылдарын жинау.<br>4. Ірі партиялары портативті зертханалық аспаптардың, қол құралдары мен құралдардың көмегімен сақтауда болатын тұқым материалының кондиционері мен сапасын анықтау. |                  |
|                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                  |
|                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1. Тұқым шаруашылығы саласындағы мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқару органдарының заңдары, қаулылары, бұйрықтары, өкімдері, шешімдері және басқа да нормативтік-құқықтық актілері.<br>2. Тұқым себу сапасын сынақтан өткізу және бағалау әдістері.<br>3. Қолданылатын ауылшаруашылық жабдықтарының жұмыс принципі мен құрылымы.                                                                      |                  |
|                                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |
|                                                                                        | Дағды 2:<br>Қажетті мөлшерде питомниктің тұқым қорын құру                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                  |
|                                                                                        | 1. Келіп түскен дәнді және тұқымдық дақылдарды есепке алу жөніндегі арнайы журналдарды жүргізу.<br>2. Технологиялық көрсеткіштер бойынша тұқымдарды зертханалық зерттеу нәтижелеріне талдау жүргізу.<br>3. Тұқымның тазалығын, өнгіштігі мен өну энергиясын, абсолютті салмағын, аурулар мен зиянкестердің инфекциясын, ылғалдылығын анықтау.<br>4. Заманауи жетістіктерді пайдалана отырып, селекция арқылы жаңа сорттарды алу. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |

|                                                                                      |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                      |                                                                          | <b>Білімдер:</b><br><br>1.Тұқым сапасын жақсарту әдістері мен әдістері, өндіріс және өңдеу технологиялары.<br>2.Ғылым жетістіктері және тұқым шаруашылығы саласындағы озық тәжірибелер.<br>3. Сатып алу бағаларын қалыптастыру тәртібі және тұқымға сорттық үстемеақылар.<br>4. Тұқымдар мен отырғызу материалдарына қойылатын мемлекеттік стандарттардың талаптары. |
|                                                                                      | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                 | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Еңбек функциясы 2:<br>Сақтауға отырғызу үшін тұқым және отырғызу материалын дайындау | Дағды 1:<br>Тұқымдарды сақтау және өңдеу үшін жағдайларды қамтамасыз ету | <b>Машықтар:</b><br><br>1. Сақталған тұқымдардың оңтайлы ылғалдылығын сақтау.<br>2.Жеткілікті желдетуді қамтамасыз ету.<br>3. Тұқымдарды сақтау бойынша технологиялық ұсыныстар жасауда физика-химиялық және микробиологиялық талдау нәтижелерін пайдалану.<br>4. Сақтау процесінде тұқымның биологиялық процестерін реттеу.                                         |
|                                                                                      |                                                                          | <b>Білімдер:</b><br><br>1. Өнгіштігін, себу қасиеттерін анықтау әдістері.<br>2. Өнімділікті есептеу және болжау әдістері.<br>3. Тұқымдардың орындалуын, физика-химиялық көрсеткіштерді анықтау әдістері.<br>4. Тұқымның ластануын анықтау әдістері.<br>5. Ауруларды анықтау және анықтау әдістері.                                                                   |
|                                                                                      | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                 | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                      | Дағды 2:<br>Тұқымдарды сақтау кезінде ілеспе іс-шараларды ұйымдастыру    | <b>Машықтар:</b><br><br>1. Сақтауға қоймас бұрын тұқымдарды арнайы бактерицидтік заттармен өңдеуді жүргізу.<br>2. Сақтау процесінде тұқымдардың сапалық сипаттамаларын анықтау бойынша іс-шаралар жүргізу.                                                                                                                                                           |
|                                                                                      |                                                                          | <b>Білімдер:</b><br><br>1. Тұқымдарды сақтаудың технологиялық процесін жүргізу қағидалары.<br>2. Бүріккіш қоспаларды жасау тәртібі.<br>3.Заттардың мөлшерлеу нормалары.                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                      | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                 | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                      | Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                                    | Жауапкершілік<br>Командада жұмыс істей білу<br>Аналитикалық ойлау                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:                            |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:                                        | СБШ-нің деңгейі:                                                         | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                      | 3                                                                        | Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                      | 5                                                                        | Агроном (орта білікті)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 11. Кәсіптің карточкасы «Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы»:        |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Топтың коды:                                                                         | 6114-0                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Қызмет атауының коды:                                                                | 6114-0-003                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Кәсіптің атауы:                                                                      | Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                                                      | 4                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| подуровень квалификации по ОРК:                                                      |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:               |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Білім деңгейі:<br>ТжКБ (орта деңгейдегі маман)                                     | Мамандық:<br>-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Формалды емес және информалы біліммен байланыс:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 6113-1-004 Питомниктің супервайзері (бригадирі)                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Өнімділікті арттыру үшін пестицидтерді қолдану.                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Міндетті еңбек функциялары:                                                        | 1. Питомниктерде пестицидтерді өсіру және пайдалану бойынша ауыл шаруашылығы жұмыстарын орындау                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Қосымша еңбек функциялары:                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Еңбек функциясы 1:<br>Питомниктерде пестицидтерді өсіру және пайдалану бойынша ауыл шаруашылығы жұмыстарын орындау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Дағды 1:<br>Химиялық заттарды қолдана отырып, іс-шараларға тұқым, топырақ дайындау | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                    | 1. Тұқымдарды, өсімдіктерді және топырақты химиялық өңдеуге дайындау жөніндегі іс-шараларды жүргізу.<br>2. Пестицидтермен қауіпсіз және тиімді жұмыс жасау үшін қолайлы бүріккіш жабдықты анықтау.<br>3. Адам мен қоршаған ортаға қауіптер мен ықтимал қауіптерді кешенді бағалау негізінде пестицид түрін анықтау.                                              |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                    | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                    | 1.Питомникте өсірілетін өсімдік түрлеріне байланысты пестицидтерді қолдану бойынша нұсқаулық.<br>2.Пестицидтерді пайдалану қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар - ерітінділер жасау, жуу суын және орау материалын кедеге жарату, пестицидтерді қолдану әдістері.<br>3.Пестицидтерді қолдану жөніндегі іс-шараларды жүргізу қағидалары. |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                           | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Дағды 2:<br>Питомниктің тұқымын, өсімдіктерін және топырағын өңдеу                 | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
| 1. Дақылдардың ерекшеліктерін ескере отырып, питомниктерде пестицидтерді қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету.<br>2. Ауыл шаруашылығы жұмыстарын қауіпсіз және тиімді өндіру жөніндегі нұсқаулықтардың талаптарына сәйкес өсімдіктерді өңдеу жөніндегі іс-шараларды жүргізу.<br>3.Ықтимал тәуекел жағдайларына жедел әрекет ету.                                                                                                                                                          |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| 1. Жеке қорғаныс құралдары мен арнайы киімдерді пайдалану ережелері.<br>2. Еңбек қауіпсіздігін, өндірістік санитария мен өрттен қорғауды, еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтайды.<br>3. Авариялық жағдайдың дамуын шектеу және оны жою жөніндегі жедел ден қою шаралары.<br>4. Пестицидтерді тарату және пайдалану саласындағы халықаралық мінез-құлық кодексі. |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | -                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |

|                                                                                           |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:                                 |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:                                             | СБШ-нің деңгейі:                                                                                                   | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
|                                                                                           | 3                                                                                                                  | Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
|                                                                                           | 5                                                                                                                  | Агроном-топырақтанушы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |
| 12. Кәсіптің карточкасы «Бай-бақша өсіретін және питомник ұстайтын фермер»:               |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Топтың коды:                                                                              | 6113-1                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Қызмет атауының коды:                                                                     | 6113-1-005                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Кәсіптің атауы:                                                                           | Бай-бақша өсіретін және питомник ұстайтын фермер                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                                                           | 4                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| подуровень квалификации по ОРК:                                                           |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:                    |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                                   | Білім деңгейі:<br>ТжКБ (орта деңгейдегі маман)                                                                     | Мамандық:<br>-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                                    |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Формалды емес және информалы біліммен байланыс:                                           |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                                          |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                                | Питомник жағдайында ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру бойынша фермерлік шаруашылықтың тиімді қызметін ұйымдастыру. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                           |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                             | Міндетті еңбек функциялары:                                                                                        | 1. Питомник өнімдерінің үздіксіз және тұрақты өндірісін қамтамасыз ету<br>2. Питомниктерде өндірістік процесті бақылауды қамтамасыз ету                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|                                                                                           | Қосымша еңбек функциялары:                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Еңбек функциясы 1:<br>Питомник өнімдерінің үздіксіз және тұрақты өндірісін қамтамасыз ету | Дағды 1:<br>Питомниктің үздіксіз жұмысын ұйымдастыру                                                               | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |
|                                                                                           |                                                                                                                    | 1. Жеке және заңды тұлғалармен, мемлекеттік билік және басқару органдарымен қарым-қатынаста питомниктің мүдделерін білдіру.<br>2. Питомниктің негізгі қызметі бойынша екінші деңгейдегі банк мекемелерінде есеп айырысу және басқа шоттар ашу.<br>3. Жеткізушілерді табу және питомник қызметінде қолданылатын тұқымдық материалды, жабдықты, техниканы және әртүрлі препараттарды жеткізу туралы шарт жасасу.<br>4. Питомниктің дақылдары мен тұқым материалдарын сату нарығы үшін клиенттерді табу. |                  |
|                                                                                           |                                                                                                                    | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |
|                                                                                           |                                                                                                                    | 1. Питомникті тиісті мемлекеттік органдарда тіркеу тәртібі және банктік есептілік бойынша жұмыс.<br>2. Шығарылатын өсімдік шаруашылығы өнімінің сипатына қарай питомниктерде қолданылатын техника мен жабдық.<br>3. Топырақты, өсімдіктерді, питомниктердің өнімін өңдеу үшін қолданылатын дәрілердің түрлері.                                                                                                                                                                                        |                  |
| Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                  | -                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |

|  |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Дағды 2:<br>Питомник жұмысын<br>жоспарлау және бақылау                           | <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Егіннің пісуі кезінде туындайтын іс-шараларды жоспарлау өткізу мерзімдерінің кезектілігін көрсете отырып, егін жинау жұмыстарының жоспар-кестесін жасау (сорттар, кварталдар, бригадалар, бөлімшелер және т.б. бойынша).</li> <li>2. Жұмыс көлемі мен жұмыс күшінің талап етілетін санын, жемістердің 1 тоннасына есептегенде ыдыстарды, Көлік құралдарын, механизмдер мен жинау мүкәммалын, сондай-ақ жетіспейтіндердің барлығын сатып алуға арналған ақшалай қаражатты көрсете отырып карта жасау.</li> <li>3. Егіс алдында топырақ пен тұқымдарды өңдеу сапасын бақылау, топырақты егуге дайындау жөніндегі іс-шараларды есепке алу және есептілік бойынша бастапқы құжаттаманы ресімдеу.</li> <li>4. Питомниктер, тұқымдар, тұқым материалдарының жаңа сорттарын өндірудің барлық технологиялық процесін бақылау.</li> <li>5. Жұмыс ерітіндісін дайындау процесін, бүріккіш агрегаттарды құюды, зиянкестерге, аурулар мен арамшөптерге қарсы қорғау іс-шараларын жүргізу кезектілігі мен мерзімдерін, жұмыс ерітіндісінің біркелкі таралуын бақылау.</li> <li>6. Тұқымдардың, көшеттердің, көшеттердің өсуінің, дамуының физиологиялық процесі кезеңінде өсімдіктерді өңдеуге қатысу және бақылау.</li> <li>7. Егінді сақтау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру.</li> </ol> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Тұқымдарды және дақылдарды өндіру, сақтау технологиялары.</li> <li>2. Тұқымның, егіннің сапасын бағалау әдістері.</li> <li>3. Тұқымдарды, дамып келе жатқан өсімдіктерді өңдеу әдістері және егіннің сақталуын қамтамасыз ететін әдістер.</li> <li>4. Тұқымдардың, өсімдіктердің, дақылдардың биологиялық және физиологиялық ауруларының қоздырғыштарының картасы.</li> </ol> |
|  | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                         | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|  | Еңбек функциясы 2:<br>Питомниктерде өндірістік процесті бақылауды қамтамасыз ету | <p>Дағды 1:<br/>Еңбекті қорғау жөніндегі іс - шараларға қатысу және есептік құжаттаманы жүргізу</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Питомниктің еңбек ұжымының (кәсіподақ ұйымының) жиналыстарының (конференцияларының) қарауына шығарылатын еңбекті қорғау мәселелерін талқылауға қатысу.</li> <li>2. Қызметкерлер арасында қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық өткізу.</li> </ol> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Питомниктерді есепке алу құжаттамасы.</li> <li>2. Шарттар жасасу жөніндегі құқықтық мәселелер.</li> <li>3. Химиялық, биологиялық препараттармен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.</li> </ol> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>-</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                                        |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
|                                                                        | Дағды 2:<br>Питомниктер үшін белгіленген регламентке сәйкес жалпы ұйымдастыру іс-шараларын ұйымдастыру                                                                         | Машықтар:<br><br>1. Өсірілген өнімді өндіру мен өткізуді қамтамасыз ету.<br>2. Питомникте пайдаланылатын ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын қабылдауды және пайдалануды жүзеге асыру.<br>3. Питомник қызметіндегі селекциялық жұмысты бақылау.<br>4. Питомник жағдайында дәнді, майлы, көкөніс, жеміс немесе басқа дақылдарды өсірудің озық отандық және шетелдік тәжірибесін жинақтау және өндіріске енгізу.<br>5. Қызметкерлерді дәнді, майлы, көкөніс, жеміс-жидек немесе басқа да дақылдарды өсіру кезінде қауіпсіз жұмыс әдістері мен тәсілдеріне оқыту.<br>6. Питомниктерде ауыл шаруашылығы жұмыстарын жүргізу кезінде еңбекті қорғау талаптарының сақталуына өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру. |                  |
|                                                                        |                                                                                                                                                                                | Білімдер:<br><br>1. Питомниктегі жұмысшылардың еңбегін қорғау және өмір қауіпсіздігін сақтау ережелері.<br>2. Жаңа сорттарды іріктеу және өсіру бойынша нормативтік-техникалық және ғылыми-әдістемелік құжаттар.<br>3. Питомниктердің өнімін сақтау бойынша әдістемелік ұсыныстар.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                  |
|                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                       | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |
|                                                                        | Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                                                                                                                                          | Командада жұмыс істей білу<br>Аналитикалық ойлау<br>Ұйымдастыру<br>Еңбектің оң нәтижесіне бағдарлану                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:              |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:                          | СБШ-нің деңгейі:                                                                                                                                                               | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|                                                                        | 3                                                                                                                                                                              | Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |
|                                                                        | 5                                                                                                                                                                              | Агроном (орта білікті)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
| 13. Кәсіптің карточкасы «Питомник супервайзері (бригадирі)»:           |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Топтың коды:                                                           | 6113-1                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Қызмет атауының коды:                                                  | 6113-1-004                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Кәсіптің атауы:                                                        | Питомник супервайзері (бригадирі)                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                                        | 4                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| подуровень квалификации по ОРК:                                        |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі: |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                | Білім деңгейі:<br>ТжКБ (орта деңгейдегі маман)                                                                                                                                 | Мамандық:<br>-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                 |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Формалды емес және информалы біліммен байланыс:                        |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                       |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                             | Питомниктің қызметін ұйымдастыру, уақытылы есеп беру, маркетингтік іс-шаралар өткізу, негізгі және қосалқы жабдықтар мен химиялық құралдарды жеткізушілермен өзара әрекеттесу. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                        |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |

|                                                                                                     |                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                                       | Міндетті еңбек функциялары:                                                              | 1. Питомниктің үздіксіз және үйлесімді жұмысын қамтамасыз ету<br>2. Питомникте ғылым мен техниканың озық тәжірибесі мен жаңа жетістіктерін енгізу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                     | Қосымша еңбек функциялары:                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Еңбек функциясы 1:<br>Питомниктің үздіксіз және үйлесімді жұмысын қамтамасыз ету                    | Дағды 1:<br>Бригада белгілеген жоспарлы жұмыстарды жүргізу                               | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |                                                                                          | 1. Бөлімшенің, учаскенің, питомник бригадасының өндірістік-шаруашылық қызметін жүзеге асыру.<br>2. Тиісті питомник бөлімшесінің жоспарлы тапсырмаларын әзірлеуге қатысу және олардың орындалуын қамтамасыз ету.<br>3. Жұмысшы питомниктегі әрбір технологиялық операция бойынша орындауы тиіс бригаданың әрбір қызметкеріне бір күнге арналған міндеттерді анықтау.<br>4. Питомникте қол еңбегін қысқарту, өнім бірлігін өндіруге еңбек және материалдық ресурстарды үнемдеу жөніндегі іс-шараларды енгізу.         |
|                                                                                                     |                                                                                          | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |                                                                                          | 1. Питомникте өсірілетін дақылға байланысты барлық кезеңдерді өндіру технологиясы.<br>2. Питомникте өсірілген майлы дақылдар, көкөністер, жемістер, көшеттер және басқалардың агротехникасы.<br>3. Тұқымның сорттық тазалыққа, көбеюге, типтілікке сәйкестігін анықтау бойынша әдістемелік ұсыныстар.                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                     | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                 | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                     | Дағды 2:<br>Питомниктің қауіпсіз жұмысы мен маркетингтік зерттеулердің талаптарын сақтау | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |                                                                                          | 1. Питомник қызметкерлерін қауіпсіз жұмыс әдістері мен әдістеріне үйрету.<br>2. Жәбірленушіге алғашқы медициналық көмек көрсету, болған жазатайым оқиға туралы питомниктің тікелей басшысына хабарлау.<br>3. Маркетингтік зерттеулер жүргізу және питомник өнімдерін сату нарығының қажеттіліктерін іздеу.                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                     |                                                                                          | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |                                                                                          | 1. Өсірілген өсімдік шаруашылығы өнімдерінің сапасын бағалау әдістері.<br>2. Питомникте алдын алу шараларын өңдеудің және қолданудың негізгі принциптері.<br>3. Дайын өнімді жинау және сақтау әдістері.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                     | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                 | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Еңбек функциясы 2:<br>Питомникте ғылым мен техниканың озық тәжірибесі мен жаңа жетістіктерін енгізу | Дағды 1:<br>Озық тәжірибені зерттеу және енгізу                                          | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |                                                                                          | 1. Белгіленген тәртіппен балабақшаларда қызметкерлермен жұмысты ұйымдастыру бойынша нұсқама жүргізу.<br>2. Питомникте өндірістің қарқынды технологияларын, селекцияланатын дақылдарды өсірудің озық әдістерін, еңбек өнімділігін арттыру және өндірілген өнімнің өзіндік құнын төмендету мақсатында тыңайтқыштарды қолданудың ғылыми негізделген жүйесін енгізуді жүргізу.<br>3. Ауыл шаруашылығы жұмыстарын жүргізу кезінде туындаған мәселелерді талқылау және шешуге көмектесу бойынша бригада жиналысын өткізу. |

|                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
|                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 1.Питомник жұмысындағы ғылыми жетістіктер.<br>2.Питомникте жерді өңдеудің озық әдістері, техникасы, технологиясы.<br>3. Тыңайтқыштар мен суару бойынша ең жақсы тәжірибе.<br>4. Егінді сақтаудың инновациялық әдістері.                                                                                 |                  |
|                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
|                                                                        | Дағды 2:<br>Есеп беру жұмыстарын жүргізу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 1. Питомник бөлімшесінің өндірістік қызметін жоспарлау, есепке алу және есеп беру.<br>2. Питомникте есепке алу және есеп беру бойынша бастапқы құжаттаманы ресімдеу.<br>3. Питомник жағдайында жұмыс жүргізу кезінде еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі нормалары мен ережелерін бақылау және сақтау. |                  |
|                                                                        | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1. Есепті құжаттаманы жасау және тапсыру рәсімдері.<br>2. Питомниктердің жұмысы кезінде қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау нормалары.<br>3. Өндірістік есептілікті есепке алу, жасау және жүргізу рәсімдері, ауыл шаруашылығы өндірісін дамытудың перспективалық бағыттары.                        |                  |
|                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                  |
| Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                                  | Жауапкершілік<br>Командада жұмыс істей білу<br>Тәртіптілік                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:                          | СБШ-нің деңгейі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
|                                                                        | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)                                                                                                                                                                                                                                                    |                  |
|                                                                        | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Агроном (орта білікті)                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| 14. Кәсіптің карточкасы «Тұқым зертханасының зертханашысы»:            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| Топтың коды:                                                           | 3141-1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| Қызмет атауының коды:                                                  | 3141-1-001                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| Кәсіптің атауы:                                                        | Тұқым зертханасының зертханашысы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                                        | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| подуровень квалификации по ОРК:                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі: | 1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді.<br>Зертханашы-микробиолог, 3 разряд |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                | Білім деңгейі:<br>орта білімнен кейінгі<br>(қолданбалы бакалавриат)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Мамандық:<br>Агрономия                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| Формалды емес және информалы біліммен байланыс:                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                       | 1310-1-034 Зертхана меңгерушісі (ауыл шаруашылығында)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |

|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                            | Отырғызу материалының денсаулығын зертханалық талдау және бақылау және тұқымдарды өңдеу бойынша ұсыныстар.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                                                                                                                                                       | Міндетті еңбек функциялары:                                                                                                                | 1. Сақтау және себуге дайындау процесінде, өсу және даму процесінде тұқымдардың физика-химиялық көрсеткіштеріне, микробиологиялық және гидробиологиялық зерттеулеріне зертханалық талдау жүргізу<br>2. Тұқымдарды, көшеттерді және көшеттерді өңдеу бойынша ұсыныстар                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                                                                                                                                                     | Қосымша еңбек функциялары:                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Еңбек функциясы 1:<br>Сақтау және себуге дайындау процесінде, өсу және даму процесінде тұқымдардың физика-химиялық көрсеткіштеріне, микробиологиялық және гидробиологиялық зерттеулеріне зертханалық талдау жүргізу | Дағды 1:<br>Тұқымдар мен отырғызу материалдарының сапасын бақылау бойынша талдау жүргізу үшін уақтылы және сапалы сынама алу және дайындау | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            | 1. Талдау жүргізу үшін тұқым сынамаларын уақтылы және дұрыс алу.<br>2. Талдау жүргізу үшін отырғызу материалының сынамаларын дайындау.<br>3. Тұқымның сапасының физика-химиялық көрсеткіштерін және себу қасиеттерін анықтау.<br>4. Талаптарға сәйкес реактивтер мен аспаптарды дайындау.<br>5. Талдау нәтижелерін енгізе отырып, жауапты тұлғаның қолымен зертханалық журнал жүргізу.                                                                    |
|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            | 1. Тұқымдар мен отырғызу материалдары сапасының органолептикалық физика-химиялық көрсеткіштерін айқындау жөніндегі халықаралық және қазақстандық стандарттардың талаптары.<br>2. Тұқымдар мен питомник өнімдеріне талдау жүргізуге сынамаларды, жабдықтар мен реактивтерді дайындау жөніндегі техникалық шарттар.<br>3. Тұқымның өнуін анықтау әдістері.<br>4. Сақтау процесінде тұқымдарды микробиологиялық зерттеу әдістері.                            |
|                                                                                                                                                                                                                     | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                   | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                     | Дағды 2:<br>Тұқымдар мен отырғызу материалдарының сапасын уақтылы және сапалы талдау және бақылау                                          | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            | 1. Тұқым мен тұқым материалының жай-күйін диагностикалай отырып, биохимиялық, микробиологиялық талдаулар мен бақылаулар жүргізу.<br>2. Фитобиологиялық бағалау картасын жасау.<br>3. Өсу процесінде отырғызу материалына талдау жүргізу.<br>4. Көбейту, қалыптастыру және жатыр бөлімінде көшеттер мен көшеттерді өңдеу бойынша қажетті ұсыныстар беру.                                                                                                   |
|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                            | 1. Тұқымдарды, көшеттер мен көшеттерді фитобиологиялық және микробиологиялық бағалау әдістері.<br>2. Аурудың биологиялық және вирустық көздерінің қоздырғыштарының картасы.<br>3. Ықтимал ауруларды жою жолдары.<br>4. Еңбек қауіпсіздігін, өндірістік санитария мен өртке қарсы қорғауды, еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау. |
|                                                                                                                                                                                                                     | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                   | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Еңбек функциясы 2:<br>Тұқымдарды, көшеттерді және көшеттерді өңдеу бойынша ұсыныстар                                                                                                                                |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                                                        |                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
|                                                                        | Дағды 1:<br>Отырғызу материалының, көшеттер мен көшеттердің денсаулығын қамтамасыз ету    | Машықтар:<br><br>1. Тұқымның өну дәрежесін анықтау.<br>2. Өсу және даму процесінде өсімдік ауруларының зақымдану қаупін бағалау.<br>3.Өсімдіктердің денсаулығын сақтау бойынша алдын алу іс-шараларын жүргізу.<br>4. Питомник жұмысында жиілікті сақтау бойынша санитарлық-техникалық іс-шаралар өткізу.<br>5. Патогендік микроорганизмдердің құрамы тұрғысынан судың, топырақтың, мүкәммалдың тазалығына талдау жүргізу. |             |
|                                                                        |                                                                                           | Білімдер:<br><br>1.Питомниктердің қызметіне қойылатын санитарлық-микробиологиялық талаптар.<br>2.Питомниктің тұқымдары мен өсімдіктерінің денсаулығына мониторинг жүргізу тәртібі.<br>3.Жас питомник өсімдіктерінің стресске төзімділігін сақтау ережелері.                                                                                                                                                               |             |
|                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                  | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |
|                                                                        | Дағды 2:<br>Тұқымдарды, көшеттерді, көшеттерді, өсімдіктерді өңдеу бойынша ұсыныстар беру | Машықтар:<br><br>1. Питомниктің тұқымдарын, өсімдіктерін өңдеу үшін ақпарат беру және кесте құру.<br>2. Өсімдіктердің тұқымдарының, көшеттерінің, көшеттерінің жай-күйіне сыртқы ортаның зиянды әсеріне кешенді талдау жүргізу.<br>3. Питомниктің отырғызу материалы мен өсімдіктерін профилактикалық өңдеуге арналған қоспаны жасау.                                                                                     |             |
|                                                                        |                                                                                           | Білімдер:<br><br>1.Питомниктің тұқымдары мен өсімдіктерін әртүрлі факторларға байланысты өңдеу үшін қолданылатын заттардың физика-химиялық қасиеттері.<br>2. Тұқымдардың, көшеттердің, өсімдік көшеттерінің физиологиялық жағдайына химиялық сипаттағы орталардың немесе басқа заттардың әсер ету процесінде туындайтын қауіптер.<br>3.Питомниктің тұқымдары мен өсімдіктерін өңдеу әдістері.                             |             |
|                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                  | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |
| Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                                  | Күйзеліске тұрақтылық<br>Аналитикалық ойлау                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:              |                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:                          | СБШ-нің деңгейі:                                                                          | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
|                                                                        | 4                                                                                         | Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |             |
|                                                                        | 6                                                                                         | Агроном-топырақтанушы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |             |
| 15. Кәсіптің карточкасы «Агроном (біліктілік деңгейі орташа)»:         |                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Топтың коды:                                                           | 3142-0                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Қызмет атауының коды:                                                  | 3142-0-001                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Кәсіптің атауы:                                                        | Агроном (біліктілік деңгейі орташа)                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                                        | 5                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| подуровень квалификации по ОРК:                                        |                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі: |                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                | Білім деңгейі:<br>орта білімнен кейінгі<br>(қолданбалы бакалавриат)                       | Мамандық:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Біліктілік: |
|                                                                        |                                                                                           | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | -           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Формалды емес және информталы біліммен байланыс:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2132-1-001 - Агроном                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Питомникте агротехникалық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу.                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Міндетті еңбек функциялары:                                                                                                                                                                                                                                               | 1. Тұқым шаруашылығы және аудандастырылған, перспективалы және тапшы тұқым сорттары мен отырғызу материалдарын көбейту бойынша агротехникалық жұмыстарды орындау<br>2. Питомникте жұмыс жүргізу кезінде есепті және басқа құжаттаманы жүргізу            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Қосымша еңбек функциялары:                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Еңбек функциясы 1:<br>Тұқым шаруашылығы және аудандастырылған, перспективалы және тапшы тұқым сорттары мен отырғызу материалдарын көбейту бойынша агротехникалық жұмыстарды орындау                                                                                                                                                                                                  | Дағды 1:<br>Жоғары сапалы тұқым сорттары мен отырғызу материалдарын өсіру                                                                                                                                                                                                 | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1. Топырақты өңдеу және дақылдарды арамшөптерден, аурулар мен зиянкестерден қорғау технологиясын әзірлеу.<br>2. Химиялық және минералды тыңайтқыштардың дозаларын есептеу.<br>3. Агротехникалық іс-шараларды өткізу үшін құралдар мен Тетіктерді таңдау. |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                           | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1. Топырақтың фитосанитариялық мониторингі ережелері.<br>2. Питомникте қолданылатын технологиялық өсіру схемалары.<br>3. Топырақты агрохимиялық және экологиялық-токсикологиялық талдау әдістері.                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                                  | -                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Дағды 2:<br>Қажетті мөлшерде тұқым қорын құру                                                                                                                                                                                                                             | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                |
| 1. Топырақты қорғау жөніндегі агротехникалық іс-шаралардың тиімділігін анықтау.<br>2. Ауыл шаруашылығы дақылдарының тұқым өсіру егістіктерін сынақтан өткізу.<br>3. Биологиялық және нақты өнімділікті анықтау.<br>4. Технологияларға сәйкес өнімді сақтау әдістері мен әдістерін негіздеу.<br>5. Өнімді, тұқымдарды және отырғызу материалын сақтау режимі мен мерзімдерін анықтау. |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1.Агрохимиялық және бақылау-токсикологиялық зерттеулер бойынша құжаттаманы жүргізу қағидалары.<br>2. Өңдеу әдістері талдау нәтижелері және агрохимиялық зерттеу материалдарын жүйелеу.<br>3. Химиялық және минералды тыңайтқыштардың оңтайлы дозаларын есептеу ережелері. |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | -                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Еңбек функциясы 2:<br>Питомникте жұмыс жүргізу кезінде есепті және басқа құжаттаманы жүргізу                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                                           |                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                           | Дағды 1:<br>Отырғызу бойынша іс-шараларды ұйымдастыру | Машықтар:<br><br>1. Тұқымдық және сорттық бақылау үшін құжаттама жасау.<br>2. Әр түрлі агроландштейндер үшін тиімді топырақ өңдеу және егу агрегатын құрастыру.<br>3. Мәдени және жабайы өсімдіктерді тану, олардың физиологиялық жағдайын анықтау.<br>4. Дақылдарды өсіру технологиясын, техниканы, машиналар мен механизмдердің жұмысын, пестицидтер мен агрохимикаттардың ассортиментін анықтау                                                                                        |  |
|                                                           |                                                       | Білімдер:<br><br>1. Питомникте тұқым шаруашылығы және өсімдіктерді көбейту мәселелері бойынша ҚР заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілері.<br>2. Тұқымның сорттық себу сапасына қойылатын ұлттық және мемлекетаралық стандарттардың талаптары. оларды анықтау әдістері. тұқым материалын өндіруді, тұқым материалын сақтауды және өткізуді ұйымдастыру қағидалары мен технологиялары.<br>3. Тұқым себу сапасын арттыру әдістері.<br>4. Зертханалық жабдықты пайдалану қағидалары |  |
|                                                           | Дағдыны тану мүмкіндігі:                              | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
|                                                           | Дағды 2:<br>Екпелердің өсуін қарқындату               | Машықтар:<br><br>1. Тұқым мен отырғызу материалын өсірудің озық әдістерін енгізу.<br>2. Зиянкестермен, тұқым ауруларымен және отырғызу материалымен күресу технологиясын енгізу.<br>3. Өнімділікті арттыру шараларының тиімділігін арттыру.<br>4. Питомникте өсіру жағдайында өнімді, тұқымдарды және отырғызу материалын сақтау режимі мен мерзімдерін анықтау.                                                                                                                          |  |
|                                                           |                                                       | Білімдер:<br><br>1. Тұқымдарды сақтау және мақсатты пайдалану ережелері.<br>2. Агротехника, тұқым себу сапасын сынау және бағалау әдістері, тұқым сапасын жақсарту әдістері мен әдістері, тұқым өндіру және өңдеу технологиясы және технологиясы.<br>3. Топырақтың күйіне байланысты биологиялық және нақты өнімділікті анықтау әдістері.                                                                                                                                                 |  |
|                                                           | Дағдыны тану мүмкіндігі:                              | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
| Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                     | Тәртіптілік<br>Бастамашылық<br>Қарым-қатынас          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі: |                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:             | СБШ-нің деңгейі:                                      | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
|                                                           | 4                                                     | Питомниктің супервайзері (бригадирі)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|                                                           | 6                                                     | Агроном-топырақтанушы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |
| 16. Кәсіптің карточкасы «Агроном-топырақтанушы»:          |                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| Топтың коды:                                              | 2132-3                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| Қызмет атауының коды:                                     | 2132-3-001                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| Кәсіптің атауы:                                           | Агроном-топырақтанушы                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                           | 6                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| подуровень квалификации по ОРК:                           |                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:                                                                                                                                                                                               | БТБА немесе КС немесе кәсіптердің басқа анықтамалықтарымен байланыс ауыл шаруашылығы ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2019 жылғы 21 тамыздағы № 307 Бұйрығы.<br>Агроном |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                                                                                                                                                                                                              | Білім деңгейі:<br>жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)                                                                                                                                                                                                       | Мамандық:<br>Агрономия                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Формалды емес және информалы біліммен байланыс:                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                                                                                                                                                                                                                     | Агроном                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                                                                                                                                                                                                           | Фитосанитариялық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу, питомниктер жерлерін топырақ-агрохимиялық дайындауды басқару, топырақ құнарлылығының жай-күйі мен динамикасын бағалау.                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                                                                                                                                                                                                        | Міндетті еңбек функциялары:                                                                                                                                                                                                                                                    | 1. Питомниктер жерлерін топырақ-агрохимиялық дайындауды басқару, топырақ құнарлылығының жай-күйі мен динамикасын бағалау<br>2. Питомниктегі топырақ құнарлылығының жағдайы мен динамикасын бағалау                                                                                                               |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      | Қосымша еңбек функциялары:                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Еңбек функциясы 1:<br>Питомниктер жерлерін топырақ-агрохимиялық дайындауды басқару, топырақ құнарлылығының жай-күйі мен динамикасын бағалау                                                                                                                          | Дағды 1:<br>Топырақтың агротехникалық және экологиялық – токсикологиялық жағдайын бағалау                                                                                                                                                                                      | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1. Топырақ үлгілерінен сынама алу және талдау жүргізу.<br>2. Питомниктердің топырақтарына агрохимиялық және экологиялық-токсикологиялық талдау жүргізу.<br>3. Питомниктегі тыңайтқыштарды өңдеу жүйесін жоспарлау.                                                                                               |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1. Генетикалық Топырақтану, жерге орналастыру және агрохимия негіздері.<br>2. Ауыл шаруашылығында және қоршаған ортаны қорғауда химиялық құралдарды қолдануды реттейтін ҚР нормативтік-құқықтық базасы.<br>3. Топырақ топырақтарының, тыңайтқыштардың, өсімдік шаруашылығы өнімдерінің сынамаларын алу әдістері. |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                                       | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      | Дағды 2:<br>Сынамаларды іріктеу және зертханалық зерттеулерге дайындау                                                                                                                                                                                                         | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1. Фенологиялық бақылау жүргізу.<br>2. Аумақтарды топырақ-географиялық және агроөнеркәсіптік аудандастыруды жүргізу.<br>3. Питомниктің топырақ, экологиялық және агрохимиялық картасын жасау.<br>2. Топырақ сынамаларын іріктеу және талдау жүргізу.                                                             |                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |
| 1. Топырақ құнарлылығын арттыру үшін химиялық заттарды қолдану ережелері.<br>2. Топыраққа химиялық және минералды тыңайтқыштарды енгізу процесін механикаландыру жүйесін енгізу жөніндегі нұсқаулық.<br>3. Жердің жай-күйін экологиялық мониторингілеу стандарттары. |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                                                                                             | -                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Еңбек функциясы 2:                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |

|                                                                        |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Питомниктегі топырақ құнарлылығының жағдайы мен динамикасын бағалау    | Дағды 1:<br>Топырақ құнарлылығын бағалау                                                                                                                                                      | Машықтар:<br><br>1. Сертификаттау және кадастрлық бағалау және санитарлық-гигиеналық сараптама жүргізу.<br>2. Жерді пайдалану жағдайын, фитосанитариялық мониторинг деректерін талдау.<br>3. Питомник дақылдарын өсірудің технологиялық схемасын құру.                                                                           |                  |
|                                                                        |                                                                                                                                                                                               | Білімдер:<br><br>1. Ішкі есепті құжаттаманы жүргізу қағидалары қазіргі заманғы далалық және зертханалық техника мен жабдықтарды пайдалану.<br>2. Топырақтану, мелиорация, агрохимия, экология, топырақ-ландшафты жобалау және топырақты қорғау салаларында жұмыс істеуге арналған компьютерлік бағдарламалар.                    |                  |
|                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                      | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
|                                                                        | Дағды 2:<br>Топырақ құнарлылығын болжау                                                                                                                                                       | Машықтар:<br><br>1. Дамудың барлық кезеңдерінде, оның ішінде егін жинау кезінде питомник пен өсімдіктердің топырағын агрохимиялық және бақылау-токсикологиялық зерттеулер бойынша құжаттаманы толтыру.<br>2. Питомниктің топырағын агрохимиялық зерттеу материалдары негізінде өнімділікті талдау және болжау нәтижелерін өңдеу. |                  |
|                                                                        |                                                                                                                                                                                               | Білімдер:<br><br>1. Атластар бойынша олардың физиологиялық жай-күйін анықтай отырып, мәдени және жабайы өсімдіктердің каталогы.<br>2. Дақылдарды өсіру технологиясындағы, техникадағы, машиналар мен механизмдердің жұмысындағы заманауи әдістер.<br>3. Пестицидтер мен агрохимикаттардың ассортименти.                          |                  |
|                                                                        | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                                                      | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |
| Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                                  | Командада жұмыс істей білу<br>Аналитикалық ойлау<br>Бастамашылық                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:              |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:                          | СБШ-нің деңгейі:                                                                                                                                                                              | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
|                                                                        | 5                                                                                                                                                                                             | Орта білікті агроном                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |
|                                                                        | 7                                                                                                                                                                                             | Питомник меңгерушісі                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |
| 17. Кәсіптің карточкасы «Питомник меңгерушісі»:                        |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Топтың коды:                                                           | 1310-1                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Қызмет атауының коды:                                                  | 1310-1-026                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Кәсіптің атауы:                                                        | Питомник меңгерушісі                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| СБШ бойынша біліктілік деңгейі:                                        | 7                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| подуровень квалификации по ОРК:                                        |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі: | Ауыл шаруашылығы ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары, ҚР АШМ даңғылы, 2019 жылғы 21 тамыздағы № 307 Өсімдіктерді қорғау жөніндегі бас агроном |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |
| Кәсіптік білім деңгейі:                                                | Білім деңгейі:<br>жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)                                                                                                                | Мамандық:<br>Агрономия                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Біліктілік:<br>- |
| Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:                                 |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |

|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Формалды емес және информталы біліммен байланыс:                                                                                                                 |                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:                                                                                                                                 | 1310-1-024 Бөлімше меңгерушісі (ауыл шаруашылығында)                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Қызметтің негізгі мақсаты:                                                                                                                                       | Жоғары сапалы ауыл шаруашылығы өнімдерін алу бойынша питомниктің жыл бойы шаруашылық қызметін ұйымдастыру. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Еңбек функциялардың сипаттамасы                                                                                                                                  |                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Еңбек функцияларының тізбесі:                                                                                                                                    | Міндетті еңбек функциялары:                                                                                | 1. Питомник жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру<br>2. Питомниктегі шаруашылық мүкәммалының сақталуы, ресурстарды біркелкі бөлу, агротехникалық іс-шараларды басқару                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                                                                                                  | Қосымша еңбек функциялары:                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Еңбек функциясы 1: Питомник жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру                                                                                                   | Дағды 1: Питомник жұмысын жоспарлау                                                                        | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | 1. Питомник қызметін жетілдіру бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеу.<br>2. Питомник қызметін жақсарту бойынша қабылданған жоспарлы іс-шараларды іске асыруды бақылауды енгізу.                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | 1. Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы.<br>2.Дәнді дақылдардың агротехникасы.<br>3.Өндірілетін өнімнің сапасына қойылатын талаптар.<br>4. Өнім сапасын бағалау әдістері.                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                                                                  | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                   | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                  | Дағды 2: Питомник жұмысын ұйымдастыру                                                                      | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | 1. Питомникті қажетті мөлшерде өсімдіктердің қажетті түрлерімен қамтамасыз ету, оларды өсіру және сақтау, білікті күтімді және күтімнің қажетті жағдайларын жоспарлау.<br>2. Питомникте озық жұмыс тәжірибесін енгізу, оның жұмысы туралы белгіленген есептілікті жасау.                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 1. Өсімдіктердің биологиясы және оларды өсіру ережелері. Агрономия (агротехника), биология, Зоотехника негіздері.<br>2. Өсімдіктерді өсірудің заманауи әдістері. |                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                                                                         | -                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Еңбек функциясы 2: Питомниктегі шаруашылық мүкәммалының сақталуы, ресурстарды біркелкі бөлу, агротехникалық іс-шараларды басқару                                 | Дағды 1: Есепке алуды жүргізу                                                                              | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | 1. Шаруашылық мүкәммалын, техника мен қосалқы жабдықтарды есепке алуды жүргізу.<br>2. Шаруашылық мүкәммалын, техника мен қосалқы жабдықты жөндеу жоспарларын қалыптастыру.<br>3. Іргелес аумақты және қызметтік үй-жайларды кезекшілік және санитарлық тазалау кестесін жасау.<br>4. Төтенше жағдайлар кезінде эвакуациялау жоспарларын әзірлеу.<br>5. Үй-жайларды ағымдағы және күрделі жөндеуді жасау және жоспарлау. |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            | 1. Өнімділіктің табиғи төмендеуін есепке алу әдістері.<br>2. 1С - бухгалтерлік есеп бағдарламасы.<br>3. Негізгі және қосымша материалдар шығыстарының нормалары.                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                  | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                                   | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                                                                  |                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                           |                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           | Дағды 2:<br>Ілеспе жұмыс түрлерін орындау                                                   | Машықтар:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                           |                                                                                             | 1. Ғимараттар мен құрылыстар конструкцияларының тұтастығын, инженерлік желілердің үздіксіз жұмыс істеуін бақылау.<br>2. Берілген еңбек құралдары мен мүкәммалдың есебін жүргізу.<br>3. Қызметкерлермен еңбекті қорғау бойынша бастапқы, жұмыс орнында, қайталама, жоспардан тыс және нысаналы нұсқама белгіленген тәртіппен жүргізу.                     |
|                                                           |                                                                                             | Білімдер:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                           |                                                                                             | 1.Шаруашылық жүргізу әдістері, мүкәммал жұмысы және жөндеу.<br>2.Еңбекті ұйымдастыру бойынша нұсқаулық материалдар.<br>3 еңбек қауіпсіздігін, өндірістік санитария мен өрттен қорғауды, еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтайды. |
|                                                           | Дағдыны тану мүмкіндігі:                                                                    | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:                     | Командада жұмыс істей білу<br>Аналитикалық ойлау<br>Қарым-қатынас<br>Инновацияға бейімділік |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі: |                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:             | СБШ-нің деңгейі:                                                                            | Кәсіптің атауы:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                           | 6                                                                                           | Агроном-топырақтанушы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                           | 8                                                                                           | Бас агроном                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

18. Мемлекеттік органның атауы:
19. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):  
"Агроөнеркәсіптік қауымдастықтар кешені" консорциумы  
Орындаушылар:  
Валишина Г.Л, +7 (717) 278 29 88, yfb\_com@mail.ru  
Муслимов Н.Ж., +7 (717) 254 60 99, n.muslimov@inbox.ru
20. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:
21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -
22. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -
23. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 2, 2022 ж.
24. Болжалды қайта қарау күні: 26.10.2025 ж.